

Loomuse soovitusel Euroopa parlamenti kandideerijatele

MTÜ Loomus
01.02.2024

Loomade heaolu ja kaitsega seotud teemad on Eesti inimeste jaoks olulised. MTÜ Loomus palub igal Euroopa Parlamenti kandideerijal oma lubadustes arvestada 13 punktiga, mis just seda valdkonda puudutavad.

1. Euroopa Komisjoni töö loomade nimel

Euroopa Komisjon peab viivitamata esitama loomade heaolu käsitlevad õigusaktid, mida ei muudetaks leebemaks ega lühendataks. See õigusakt peab olema ambitsioonikas, inimlik ja edumeelne.

On aeg parandada ELi seadustega juba kaitstud loomade pidamise põhistandardeid, sh

- tuleb keelustada tapmine ilma eelneva uimastamiseta,
- tuleb luua konkreetsed õigusaktid, mis on kohandatud ka erinevate kalaliikide, kalkunite, lüpsilehmade, küülikute jaoks,
- tuleb üle minna puurivabale Euroopale 5 aasta jooksul vastavalt Euroopa kodanikualgatuses „Lõpp puurijastule” nõutule.

[Eurobaromeetri uuringud](#) näitavad, et 85% Eesti kodanikest leiab, et põllumajandusloomade (nt sead, lehmad, kodulinnud jne) heaolu kaitsmine, tagamaks, et neil on korralikud elutingimused, on oluline, sh 73% Eesti kodanikest leiab, et loomade heaolu parandamine tapamajades on oluline, ning 69% leiab, et elusloomade sõiduaega transportimisel EL-siseselt või EList väljapoole tuleks piirata.

Täiendavat lugemist:

- [The grim reality of industrial animal farming](#) (Eurogroup for Animals, märts 2023)
- [Phasing out cages in the EU: the road to a smooth transition](#) (Eurogroup for Animals, märts 2023)

2. Elusloomade transport

Elusloomade transport põhjustab loomadele asjatuid kannatusi, mida on võimalik vältida. **Tuleb kehtestada loomade transportimiseks humansemad eeskirjad, sh keelustada elusloomade ja haavatavate loomade (nt tiinete loomade ja võõrutamata vasikate) transport.** Samuti tuleb kehtestada rangemad ajapiirangud iga reisi pikkusele ja igale loomale.

Eelmise aasta detsembris andis Euroopa Komisjon välja **loomade transpordi puudutava muudatusettepaneku, mis ei aita tegelikult loomade heaolu oluliselt parandada.**

Ettepanek lubab jätkuvalt vedada elusloomi väga pikki vahemaid kolmandatesse riikidesse, meretransport on vabastatud kõigist uutest piirangutest ning muudatus ei kehtiks teaduslikel eesmärkidel veetavatele loomadele, lemmikloomadele ega veeloomadele.

[Eurobaromeetri uuringute](#) põhjal leiab 69% Eesti kodanikest, et elusloomade sõiduaega transportimisel EL-siseselt või EList väljapoole tuleks piirata.

Täiendavat lugemist:

- [Raport: A data dump of suffering: The EU's long-distance trade in farm animals exposed](#)
- [Loomade transpordi muudatusettepanek \(detsember 2023\)](#)

3. Veeloomade heaolu

Kalad ja muud veeloomad on loomakaitsest suurest välja jäänud. **On aeg kehtestada kalade ja kõigi vees elavate liikide jaoks jätkusuutlikud ja heaolu parandavad õigusaktid.** Tuleb kehtestada kõrgemad standardid põllumajanduse, transpordi ja tapmise osas ning sätestada sihtliikide parem heaolu loodusliku püügi puhul. **Lisaks tuleb keelustada kaheksajalakasvatus** enne, kui sellega alustatakse.

Täiendavat lugemist:

- [Raport: kalad Eesti seadustes \(Loomus, 2023\)](#)
- [Octopus Factory Farming: A Recipe for Disaster](#) (Compassion In World Farming International, oktoober 2021)

4. ELi toidusüsteem

Ühine põllumajanduspoliitika peab toetama jätkusuutlikku toidutootmist, mille keskmes on loomade heaolu. **Tuleb soodustada lihtsat üleminekut tervislikumale, looma- ja keskkonnasõbralikumale ning jätkusuutlikumale toidutootmisele.** Üleminek taimepõhistele valikutele peaks olema inimestele lihtsam. Ühine põllumajanduspoliitika peab toetama toidutootjaid, kes võtavad kasutusele säästvamad toiduainete tootmismeetodid.

Täiendavat lugemist:

- [The illusion of choice: Why someone already decided what you will eat for lunch](#) (Eurogroup for Animals, Euroopa tarbijaorganisatsioon BEUC, Euroopa Rahvatervise Liit EPHA, juuni 2023)
- Mitmed riigid ja linnad on juba teinud samme oma toidusüsteemi muutmiseks, sh [Šveits](#), [Taani](#), [Saksamaa](#), [Altena](#), [New York](#).

5. Loomsete toodete import

Imporditud loomsed tooted peavad järgima samu standardeid, mis Euroopa Liidus toodetud tooted. Peame karmistama loomsete toodete impordieeskirju, et väljaspool ELi asuvatest riikidest pärit loomsete toodetega kauplemine järgiks samu standardeid, mis on

kehtestatud uute ja läbivaadatud ELi loomade heaolu käsitlevate õigusaktidega. Ei tohi olla seaduslünki, mis võimaldavad julmalt koheldud loomadest valmistatud tooted ELi turule importida.

Täiendavat lugemist:

- [STOP CRUEL IMPORTS! Applying EU animal welfare standards to all products placed on the EU market](#) (Eurogroup for Animals, september 2023)

6. Loomkatsetevaba teadus

Peame töötama rohkem ja nutikamalt, et leida viise, kuidas vähendada ja asendada loomade kasutamist teadusuuringutes, regulatiivsetes katsetes ja hariduses. **Euroopa Komisjon peab võtma kasutusele uued kogu ELi hõlmavad strateegilised meetmed, et aidata võimalikult kiiresti loobuda loomadel põhinevatest regulatiivsetest katsetest ja teadusuuringutest.**

Täiendavat lugemist:

- [Euroopa Komisjon toetab loomkatsete järkjärgulist lõpetamist, kuid lubab endiselt loomkatseid kosmeetikatoodetel](#)
- [Key elements of a strategy to transition to non-animal science](#) (Eurogroup for Animals, november 2022)
- [European Research Area action “Towards medical sciences and regulatory testing without the use of animals](#) (Cruelty Free Europe, Eurogroup for Animals, European Coalition to End Animal Experiments, Humane Society International/Europe, PETA Foundation UK, august 2023)

7. Metsloomade heaolu

On aeg koostada uued meetmed metsloomade heaolu ja kaitse parandamiseks, sh kehtestada nõu positiivne nimekiri loomaliikidest, keda võib seaduslikult lemmikloomana pidada, tugevdada ELi loomaaedu käsitlevaid õigusakte ja lõpetada metsloomade julm ekspluateerimise ärilistel eesmärkidel.

Kõiki metsloomi tuleb positiivselt hinnata ja kaitsta. Peame leidma paremad viisid, kuidas kohalike metsloomadega koos elada. Kõigil metsloomadel on olemuslik ja ökoloogiline väärtus, st õigus eksisteerida, ning peame sellest lähtuma.

Täiendavat lugemist:

- [Understanding Rural Perspective: A survey on attitudes towards large carnivores in rural communities](#) (Eurogroup for Animals, november 2023)
- [Eesti Loomakaitse Selts: Positiivne nimekiri](#)
- [The Current Pet Trade in the EU and its Variation between Member States](#) (Eurogroup for Animals, jaanuar 2023)
- [EU POSITIVE LIST: A proposal to regulate the trade in animals destined for life as a pet](#) (Eurogroup for Animals, Animal Advocacy and Protection AAP, märts 2023)

8. Karusloomafarmid

On aeg lõpetada karusloomakasvatuse kohutav praktika ning viivitamata kehtestada kogu ELi hõlmav keeld. Lisaks on vastavalt miljonite ELi kodanike soovile aeg keelata tehistingimustes kasvatatud karusnahatoodete Euroopa turule laskmine.

Aastal 2021 võeti Riigikogus vastu [otsus keelustada Eestis karusloomafarmid](#), keeld hakkab kehtima 2026. aastast. Kuna kannatused karusloomafarmides on kohutavad olenemata sellest, kus see aset leiab, on oluline võtta järgmine samm ja keelustada see julm praktika terves Euroopa Liidus. Rohkem kui 1,5 miljonit kodanikku, sh üle 5800 Eesti kodaniku, allkirjastas [Euroopa kodanikualgatuse “Karusnahavaba Euroopa” ehk “Fur Free Europe”](#), nõudes nii karusloomakasvatuse keelustamist kui ka julmadest karusloomakasvandustest pärit karusnaha Euroopa Liidu turule toomise keelustamist.

Täiendavat lugemist:

- [The case against fur factory farming in Europe: A scientific review of animal welfare standards and ‘Welfur’, 2nd edition](#) (Eurogroup for Animals, Respect for Animals, märts 2023)

9. Lemmikloomade heaolu

Tuleb lõpetada halvad aretustavad, kindlustada lemmikloomade heaolu transportimise ajal, võidelda ebaseadusliku lemmikloomakaubandusega ja taotleda rangemat kontrolli veebis müümise ja reklaamimise suhtes.

Meie lemmikloomad väärivad paremat kohtlemist. Loomad ja nende järjestikused omanikud peavad olema täielikult jälgitavad kogu ELis. Selleks peavad riiklikud süsteemid jagama teavet, et aidata kaasa piiriülesele jälgitavusele. Ekstreemsed aretustavad, mis põhjustavad elu piiravaid füüsilise tervise probleeme ja vaimseid traumasid, tuleb keelustada.

Täiendavat lugemist:

- [Extreme breeding in Europe - Mapping of legislation](#) (Eurogroup for Animals, november 2023)
- [Proposal For A Regulation Of The European Parliament And Of The Council On The Welfare Of Dogs And Cats And Their Traceability](#) (Euroopa Komisjon, 2023)

10. Loomade heaolu volinik

Varasemate komisjonide tegevus on kahjuks jäänud loomade heaolu valdkonnas vajaka. Ei tohi lasta juhtuda sama järgmise, 2024. aasta lõpus alustava komisjoniga. Loomade heaoluga seotud uus tegevusetuse periood tuleb ära hoida ning määrata selgesõnaliselt vastutav ELi volinik.

On aeg lõpetada loomade heaoluga seotud vastutuse üleandmine. Loomade heaolu tuleks selgelt integreerida asjaomase ELi voliniku ametinimetusse. Euroopa Parlamendi komisjonid peaksid töötama ELi loomade heaoluga seoses ühtse tervise lähenemisviisi alusel, pöörates säästvalt tähelepanu kodanike, loomade ja keskkonna tervisele.

Täiendavat lugemist:

- [Kaebus Euroopa Ombudsmanile Euroopa Komisjoni tegutsematuse kohta](#)
- [Loomakaitsjad üle Euroopa kutsuvad Euroopa Komisjoni presidenti üles toetama demokraatiat](#)

11. Angerjas

Loomus ja Eesti Loomakaitsse Selts on teinud [ettepaneku](#) võtta Euroopa angerjas Eestis looduskaitse alla, kuna tegemist on globaalselt kriitilises seisundis liigiga, kes on kantud Eesti Punasesse Nimestikku.

Kriitilise väljasuremisohu tõttu on angerjas 2013. aastal lisatud Washingtoni konventsiooni ehk CITES-i lisadesse. Rahvusvahelise mereuurimise nõukogu teadlased soovivad 2023. aastast angerjapüük peatada Euroopa **kõigis** püügipiirkondades. Euroopa Komisjon on leidnud, et angerjate taasisustamine on kasutu tegevus, ning tegi ettepaneku keelata angerjapüük Atlandi ookeanis ja Läänemeres. Keskkonnakomisjoni juht Igor Taro [soovib](#) Eestis lõpetada angerjate püügi ja müügi ning keskkonnakomisjoni liikmed kasvandustes nuumamise.

Euroopa angerjad paljunevad vaid ühes kohas maailmas – Sargasso meres, mis tähendabki, et kõik ümberasustatavad ja kasvandustes nuumatavad angerjad pärinevad sellest ühest populatsioonist. Angerjate ümberasustamine ja angerjakasvandused pole tegevused, mis liigi populatsioonile kasulikult mõjuks, sel on ainult sotsiaalmajanduslik põhjus.

Loomulikult tuleb angerja kaitsega tegeleda Euroopa Liidu üleselt, et oleks lootust, et Euroopa angerjas liigina ellu jääb.

Täiendav materjal:

- [Angerja looduskaitse alla võtmise ettepanek](#)
- [Pealtnägija saade 25.10.2023](#)
- [Kaduva maailma lävel – “Euroopa angerjast”](#)
- [Angerja ohustatus](#)
- [Angerja maailma analüüs](#)

12. Jaht kui meelelahutus

Jahti peetakse suures osas meelelahutamiseks, sest kuidas teisiti mõista jahiturismi ja trofeejahti. Samuti peetakse jätkuvalt jahti osale langeva arvukusega ja lausa kaitsealustele liikidele (ka Eestis!). Loomade tapmine inimesele rõõmu toomise ja/või tema saavutusvajaduse rahuldamiseks ei saa olla meie ühiskonnas jätkuvalt aktsepteeritav. **Tuleb keelustada meelelahutuslikel eesmärkidel peetav jaht.**

Täiendavat lugemist:

- [Eurogroup for Animals: Trophy hunting helps conservation? The industry's biggest myths debunked](#)

13. Looma iseväärtus

Igal loomal on iseväärtus, st neil on väärtus olenemata sellest, mida inimene temalt saab või kuidas teda kasutab, **ning see tuleb ka seadusesse kirja panna**. Inimkeskse maailmapildi järgi on subjekt üksnes inimene koos oma huvide ja eesmärkidega ning loodus, sh loomad, on pelgalt ressursikogum. Loomade tunnustamine iseseisva õigussubjektina võiks aidata vähendada inimkesksest mõtteviisist tingitud ignorantset ja vaenulikku tegevust nende suhtes ja inspireerida edasisi keskkonnahoidlikke ja loomakaitse algatusi muuhulgas õiguses.

Täiendavat lugemist:

- [Õiguslikud võimalused loomade kaitse parandamiseks Eestis](#) (koostas SA Keskkonnaõiguse Keskus, tellis MTÜ Loomus, detsember 2023)

MTÜ Loomus on loomade eestkoste organisatsioon, mis levitab aktiivselt jätkusuutlikku ja hoolivat suhtumist loomadesse nii Eestis kui ka mujal maailmas. Loomuse eesmärgid on loomatemaatika tähtsuse tõstmine Eesti ühiskonnas; loomasõbraliku mõtlemise, käitumise ja tarbimise leviku suurendamine; loomakaitsepoliitika kujundamine.

Loomus kuulub rahvusvahelistesse loomade eestkoste võrgustikesse [Eurogroup for Animals](#), [Fur Free Alliance](#) ja [Cruelty Free Europe](#) ning üle-eestilistesse võrgustikesse [huvikaitsevõrgustik](#) ja [vabatahtliku tegevuse võrgustik](#).

Soovitused 1-10 on valminud koostöös üle-euroopalise loomakaitsevõrgustikuga Eurogroup for Animals.

LOOMUS
LOOMADE NIMEL